

VAPPU JA SOTA ³⁶⁴

JOHDANTO

1. Kansainvälisen proletaarisen liikkeen mielenosoitus tapahtuu tänä vuonna eurooppalaisen suursodan aikana.

2. Ehkei vuonna 1915 voida tehdä mitään „voimien katselmuksen” suorittamiseksi? „voittojen ja tappioiden” vertaamiseksi? porvarillisen maailman ja proletaarisen maailman asettamiseksi vastakkain? — sillä yleisvaikutelma = *kaikki* on luhistunut.

3. Asia ei ole kuitenkaan niin. Sota = mitä valtavin kriisi. *Jokainen* kriisi merkitsee (vaikka *väliaikainen* pysähdys ja taantuminen onkin mahdollista)

- (α) kehityksen nopeutumista
- (γ) (β) ristiriitojen kärjistymistä
- (β) (γ) niiden paljastumista
- (δ) kaiken *m ä d ä n n e e n* romahdusta j.n.e.

Tästä näkökulmasta onkin tarkasteltava kriisiä (vappupäivänä): onko siinä *jokaiselle* kriisille ominaisia edistykellisiä, myönteisiä piirteitä.

PORVARILLISTEN KANSALLISTEN ISÄNMAIDEN ROMAHDUS

4. „Isänmaan puolustus” ja sodan todellinen luonne. Mikä on asian ydin? Nationalismi versus * imperialismi.

5. 1789—1871 (lähes 100 vuotta)...
ja 1905 — ?

6. „Isänmaan puolustus” (Belgia? Galitsia? Orjanomistajien saaliinjaon vuoksi)

versus „alas rajat”. Kansallisten isänmaiden romahdus? Terve menoa!

---

* — vastoin. *Toim*

7. Vanha ja uusi imperialismi,—*Rooma ja Englanti versus Saksa.*

{ Maiden ryövääminen }
 { Siirtomaat }
 { Maailman jakaminen }
 { Pääoman vienti }

8. Sosialismia varten tarvittavien objektiivisten edellytysten kypsyys.

9. Miten on puolustettava status quo'ta?

Miten on käytävä vallankumouksellista taistelua sosialismin puolesta?

10. Kansallinen vapaus *versus* imperialismi. Sortavien ja sorrettujen kansakuntien proletariaatti.

11. „Kansainvälisyys” suhtautumisessa sotiin. („Mikä porvaristo on parempi”? vai proletariaatin itsenäinen esiintyminen?)

12. Takaisin (kansalliseen isänmaahan) vai eteenpäin (sosialistiseen vallankumoukseen).

$\Sigma^* =$
kansallisen rajoittuneisuuden romahdus.

JULKISTEN SOSIALIDEMOKRAATTISTEN PUOLUEIDEN ROMAHDUS

13. Kaikki vaistoavat (elleivät tajua) työväenliikkeen historiassa tapahtuneen murroksen. Internationalen kriisi ja romahdus. Mistä on kysymys? Onko Internationale ollut yhtenäinen vai onko ollut kaksi tendenssiä?

14. Katsaus, miten tärkeimpien maiden työväenliikkeessä on suhtauduttu sotaan:

{	Saksa: elokuun 4. versus Borchardt ja „Die Internationale” ³⁶⁵
	Englanti:
	Ranska: (Guesde + Sembat versus Merrheim)
	Venäjä:

{	Italia	Todellisuudessa kaksi puoluetta kaikkialla
	Sveitsi	
	Ruotsi	

* Kreikkalainen kirjain „sigma”, jota käytetään matematiikassa summan merkkinä. *Toim.*

15. Mikä on asian ydin? Vertaa Englannin ja Saksan työväenliikettä =

Porvarilliset tendenssit ja porvariston vaikutuksen ilmeneminen työväenliikkeessä.

16. 15 vuotta jatkunut taistelu opportunistia vastaan ja opportunistin voimistuminen Länsi-Euroopassa. Opportunistin romahdus on hyödyksi työväenliikkeelle.

((Guesde — Hyndman — Kautsky — Plehanov.))

17. Virallisen marxilaisuuden kriisi (1895—1915). Ei ole herätettävä henkiin ruumista, vaan kehitettävä vallankumouksellista marxilaisuutta opportunistisen „myös-marxilaisuuden” vastakohtana.

18. Marxilaisuus versus struvelaisuus...

Dialektiikka versus eklektiikka...

19. Revitty lippu? Stuttgart 1907

(harhakuvat katoavat) Chemnitz * 1910

Basel 1912

20. „Kaikki mahdollisuudet” *paitsi* vallankumouksellista toimintaa.

21. Anarkismi = opportunisti (pikkuporvarillinen). „*La Bataille Syndicaliste*”

{	Cornelissen	}
	Grave	
	Kropotkine	

22. Abdankung der deutschen Sozialdemokratie **.

Kelvottomat järjestöt ovat murtuneet tai oikeamminkin tuhoutuneet — raivattakoon maaperää paremmille. „Ylikypsyminen” (toista kuin se, että proletariaatti ei ole kypsytty): vertaa 1907.

PIKKUPORVARILLISTEN KAPITALISMIA KOSKEVIEN HARHAKUVITELMIEN ROMAHDUS

23. Sota käsitetään toisaalta kansakunnan yhteiseksi asiaksi ja toisaalta „rauhanomaisen” kapitalismin säännöttömyydeksi, häiriöksi etc.

Molemmat harhakäsitykset ovat vahingollisia. Ja sota hävittää molemmat harhakäsitykset.

* Kysymys on nähtävästi Kööpenhaminan kongressista. *Toim.*

** — Saksan sosialidemokratian luopuruus. *Toim.*

24. „Burgfrieden” *, „kansallinen liitto”, „l’union sacrée” ** sodan aikana??

25. Sota — „hirveääkö”? Niin kyllä. Mutta *liikevoittojen kannalta* hirveän *edullista*.

160 miljardia > 60 miljardia ruplaa.

Mehrwert *** = 10—20 miljardia ruplaa.

26. Teollisuuden „mukauttaminen” sotaolojen mukaiseksi. (Rappio. Nopea keskittyminen.)

27. Sota ja kapitalismin perustukset.

„Rauhanomainen demokraattisuus”, „kulttuuri”, „oikeusjärjestys” etc. versus sodan kauhut??

Väärin.

Yksityisomistus ja kauppavaihto. Toisten taloudellisen häviön tae, väkivallan tae ja perusta.

28. Siirtomaat ja toimiluvat.

„Rehellinen toimiluvanhaltija”?

„Inhimillinen” siirtomaaherra?

29. Sota = hirveän edullista liikevoittojen kannalta = kapitalismin suoranaisten ja väistämätön tuote.

30. Vahingolliset harhakäsitykset saattavat vain jarruttaa taistelua kapitalismia vastaan.

PASIFISMIN UNELMIEN ROMAHDUS

31. Kapitalismi *ilman* imperialismia? (Katsotaanko taaksepäin?)

32. Teoreettisesti (abstraktisesti) mahdollista ilman siirtomaitakin etc.

33. Samoin kuin 4-tuntisen työpäivänkin suhteen, minimum 3.000 työläistä...

ad **** 33 „Kapitalismi voi kehittyä *ilman* imperialismia, ilman sotia, ilman siirtomaita, täydellisen kauppavapauden vallitessa”.

Niinkö?

Kapitalismi voi käyttää kymmeniä miljardeja köyhimysten ja työläisten avustamiseen eikä sotaan ja ikuistaa siten kapitalistiluokan herruuden!

Päätelmät ovat teoriassa samanvertaisia. „Työväenluokan pakottava painostus ja porvariensa ihmisystävälliset

* — „linnarauha”. *Toim.*

** — „pyhä liitto”. *Toim.*

*** — lisäarvo. *Toim.*

**** — kohtaan. *Toim.*

toimenpiteet.” Siinähan asian ydin onkin, että näihin ei voida pakottaa painostamalla vain *yleensä*, vaan on *painostettava* todellisen vallankumouksen voimalla. Ja vallankumous ja vastavallankumous kärjistävät taistelun olennaisemmaksi.

Asia supistetaan taisteluksi uudistusten puolesta. Tämä taistelu on laillista ja tarpeellista tietyissä puitteissa, viz.*:

1) vallankumouksellinen tilanne puuttuu; — 2) parannukset ovat luonteeltaan osittaisia, luokkataistelua ei saa kärjistää vallankumoukseksi.—

34. Minkä tähden? Sodan kauhujenko tähden? (entä kauheat liikevoitot?)

Proletariaatin painostuksen tähden? (entä opportunistin petos?)

35. Rauha ilman aluevaltauksia, aseistariisunta etc. etc.

„Salaisen diplomatian lopettaminen”?

Objektiivinen sisältö: *pappien lohdutuksia* ((Feuerbach: uskonto lohduttaa. Onko siitä hyötyä?))

„Utopia or hell” **?
NB [„Volksrechtin” lausunto Forelista]

36. Taistelu uudistusten puolesta?

Kyllä.— Sen puitteet.

Osittaista.

Uudistusten kausi, **vallankumouksellinen tilanne puuttuu.**

Siinä asian ydin.

HARHAKASITYSTEN ROMAHDUKSEN TULOKSIA

37. Vallankumouksellisia tilanteita

(α) pohjakerrokset eivät tahdo, huippukerrokset eivät voi

(β) hädänalaisuuden pakeneminen

(γ) tavattoman suurta aktiivisuutta.

38. Kasvun hitaus ja mutkikkuus.

Vertaa 1900 versus 1905.

39. Kapitalistit ryöväävät ja hallitukset peittävät?

„Kriegssklaverei” ***

* viz.— englanninkielinen lyhennys latinankielisestä sanasta „videlicet”, merkitsee „nimittäin”. *Toim.*

** — „Utopia vai helveti”? *Toim.*

*** — „sotaorjuus”. *Toim.*

40. Sota ja tekniikan ihmeet?
 41. Sota ja uudestiryhmittäminen.
 (työläiset versus talonpojat)
 42. Kolme mielenlaatua
 (α) epätoivo ja uskonto
 (β) viha vihollista kohtaan
 (γ) viha kapitalismia kohtaan eikä vain yleensä, vaan
oman maan hallitusta ja porvaristoa kohtaan.
 43. „Gaponaadi”³⁶⁶.
 44. Kirje: „Mundspitzen” * („Kamarades”) **
 45. Jokainen kriisi murtaa toi- ΣΣ =
 set ja *karkaisee* toiset. Työväenliikkeessä il-
 46. Karkaisee sosialistista val- menevän vahingolli-
 lankumousta varten (ΣΣ) sen, mädän romah-
 dus = vallankumous-
 taisteluja haittaavien
 esteiden häviäminen.

KAPITALISTIEN LIIKEVOITOT

Muun muassa. Saksan 10 miljardin laina. Laina tuottaa 5%. Hallitus on järjestänyt asian niin, että säästö-kassat saavat (tämän lainan merkitsemistä varten) rahaa lainakassoilta (Darlehenskassen) maksamalla niille 5¼%. Ja lainakassoille myöntää rahaa hallitus!! Petkutusta. „*Das Volksrecht*” (Zürich), den 27. IV. 1915³⁶⁷.

„Kauniiden” haaveiden järjettömyys: ilman salaista diplomatiaa, — sanokaamme sodan päämäärät — rauha ilman aluevaltauksia etc. etc. Tunteilevaa ja taantumuksellista järjettömyyttä.

Vanhat kansakunnat (respective *** porvarilliset valtiot) *versus* „alas rajat”!

Venäjän kokemus: 1900 versus 1905.

Alas itsevaltius (1900) ja „kansa”...
 Vallankumoukselliset tunnukset ja
 kumousliikkeen kasvu...

Kirjottettu huhtikuun loppupäivinä v. 1915

*Julkaistu ensi kerran tammikuussa 1929
 „Proletarskaja Revoljutsija”
 aikakauslehden 1. numerossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — „suu supussa”. *Toim.*

** — „loverit”. *Toim.*

*** — vastaavasti. *Toim.*